

Aanbod de Waag in penitentiaire inrichtingen

De Waag heeft een breed aanbod voor cliënten in detentie. Dit betreft zowel diagnostiek als behandeling of training.

Het huidige aanbod van de Waag in penitentiaire inrichtingen (PI's) valt uiteen in vier categorieën:

- Voorbereiding van ambulante behandeling na detentie: motivering en eerste delictanalyse; doorgaans een individuele behandeling.
- Training van vaardigheden die helpen om delicten te voorkomen, bijvoorbeeld emotieregulatievaardigheden; doorgaans een groepsbehandeling.
- Behandeling in het kader van goede zorg in detentie bij complexe psychische problematiek, onder meer trauma-behandeling; doorgaans een individuele behandeling.
- Een systeemgericht aanbod, waarin de focus ligt op de partnerrelatie en de ouderrol.

Vorbereiding van ambulante behandeling na detentie

Dit betreft een individueel aanbod voor cliënten die op redelijk korte termijn vrijkomen en voor wie een ambulante behandeling na detentie geïndiceerd is. De belangrijkste onderdelen van deze behandeling zijn:

- goede diagnostiek van individuele risicodomeinen, psychische stoornissen en leerbehoeftes met behulp van de WaagSchaal, een door de Waag ontwikkeld risicotaxatieinstrument voor de ambulante forensische zorg;
- vergroten van het probleembesef en in kaart brengen van voor- en nadelen van delictgedrag op de korte en lange termijn;

- opstellen van een delictketen en een voorlopig terugvalpreventieplan;
- voorbereiden van de overgang naar het leven na detentie: bespreken van praktische zaken;
- behandeling van psychische stoornissen die met delicten samenhangen, waaronder ADHD, posttraumatische stressstoornissen, persoonlijkheidsproblematiek.

Training van vaardigheden

Vaardigheidstraining is nuttig als onderdeel van een meeromvattende behandeling. De Waag heeft verschillende trainingen, die vaak in groepsverband worden aangeboden omdat dit cliënten meer gelegenheid geeft om te oefenen en van elkaars ervaringen te leren. Enkele voorbeelden zijn:

- training van emotieregulatievaardigheden. Hierin leert de cliënt verschillende manieren om moeilijke emoties tijdig te herkennen en te verdragen, zonder direct actie te ondernemen. Deze trainingen zijn over het algemeen gebaseerd op trainingen voor patiënten met borderline persoonlijkheidsproblematiek en aangepast voor het forensische werkveld; ook mindfulness-training kan in dit kader worden ingezet;
- leefstijltrainingen, gericht op het vergroten van zelfcontrole rond problematisch middelengebruik;
- training in relatievaardigheden;
- training in algemene probleemoplossingsvaardigheden;
- vaardigheden in het leren omgaan met ADHD;
- terugvalpreventietraining.

Behandeling van psychopathologie

Veel cliënten in detentie lijden aan psychische stoornissen: posttraumatische stressstoornissen en overige angststoornissen, ADHD, depressies en suïcidaliteit, autismespectrumstoornissen en persoonlijkheidsstoornissen. Uit onderzoek is gebleken dat in detentie slechts een deel van deze stoornissen wordt herkend en behandeld. De Waag biedt voor deze stoornissen evidence based (de effectiviteit is in onderzoek aangetoond) psychotherapieën, waar nodig ondersteund met farmacotherapie.

Voorbeelden zijn:

- EMDR
- (imaginaire) exposure
- cognitieve gedragstherapie bij depressie
- schemagerichte cognitieve therapie
- cognitieve gedragstherapie voor ADHD.

Systeemgerichte interventies

Naar aanleiding van - onder meer - de Desistance of Crime theorie ontwikkelt de Waag nieuw aanbod om cliënten te helpen met hun terugkeer in de samenleving. De Desistance of Crime theorie gaat over de vraag waarom mensen stoppen met het plegen van delicten. Uit onderzoek blijkt dat vooral de drie W's (wonen, werk, 'wif'), bepalend zijn. Tevens blijkt uit Brits onderzoek dat 55% van de gedetineerden een partner had en dat bij 43% de relatie na gevangenschap verbroken was. Het hebben van een relatie en een gezin is een van de belangrijkste protectieve factoren in de recidivevermindering. In dat kader kan een systeemgericht aanbod een positieve bijdrage bieden.

Een voorbeeld is Time for Families. Dit programma is ontwikkeld voor gedetineerden en hun partners. De behandeling is erop gericht de overgang naar huis vanuit detentie zo goed mogelijk te laten verlopen, door onder andere door te bespreken wat de detentie en de terugkeer voor beide partners betekent en afspraken te maken over wonen, financiën en opvoeding. Deze interventie wordt naar verwachting vanaf begin 2012 aangeboden.

Procedure voor verwijzing

Cliënten kunnen via de psychologische dienst van de Penitentiaire Inrichting of de Reclassering aangemeld worden voor een intake bij de Waag.

Kosten

Indien verwijzing heeft plaatsgevonden door de psychologische dienst van de Penitentiaire Inrichting of de Reclassering wordt de behandeling vergoed door het ministerie van Veiligheid en Justitie.

De Waag

De Waag is de grootste polikliniek voor gespecialiseerde forensische zorg in Nederland. De Waag was in 1992 de eerste forensische polikliniek van Nederland. De negen poliklinieken van de Waag verlenen laagdrempelige hulp aan volwassenen en jongeren vanaf 12 jaar die (dreigend) delictgedrag vertonen in combinatie met een psychisch probleem.

Contact

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de Waag.

de Waag Nederland
Oudlaan 9
3515 GA Utrecht
Tel. 030 - 275 82 97
Fax 030 - 275 82 20
www.dewaagnederland.nl

De Waag is onderdeel van De Forensische Zorgspecialisten.

